

Til beslutningsforslag nr. B 108

Folketinget 2015-16

Skriftlig fremsættelse (29. marts 2016)

Udenrigsministeren (Kristian Jensen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om udsendelse af yderligere danske militære bidrag til støtte for indsatsen mod ISIL i Irak og Syrien

(Beslutningsforslag nr. B 108)

Regeringen anmoder om Folketingets samtykke til, at yderligere danske militære bidrag – på baggrund af anmodning fra USA samt konsultationer i den internationale koalition til bekæmpelse af terrorbevægelsen ISIL i Irak og Syrien – stilles til rådighed for den internationale indsats, der støtter Iraks militære indsats mod ISIL og bistår myndighederne i Irak med at beskytte civilbefolkningen mod alvorlige overgreb. Bidraget supplerer de øvrige danske militære bidrag, jf. folketingsbeslutning B 123 af 2. oktober 2014 samt B 8 af 10. november 2015.

Terrorbevægelsen ISIL (Islamisk Stat i Irak og Levanten) udgør fortsat en alvorlig trussel mod befolkningerne i flere lande i Mellemøsten og Nordafrika samt mod international, herunder dansk, sikkerhed. Det underbygges af terrorbevægelsens angreb mod både militære og civile mål i og uden for regionen. FN's Sikkerhedsråd har i resolution 2249 (2015) slået fast, at ISIL udgør en global trussel af hidtil uset karakter mod international fred og sikkerhed.

ISIL kontrollerer dele af det centrale og nordvestlige Irak og det centrale og østlige Syrien. ISIL's kontrol over områder i Syrien indebærer, at gruppen har mulighed for at omgruppere enheder og flytte personel og materiel på tværs af grænsen til Irak. Fra de områder, hvor ISIL har kontrollen, har gruppen desuden mulighed for at planlægge og gennemføre terrorangreb mod Irak samt i regionen og resten af verden.

ISIL's brutale fremmarch i Syrien og Irak har desuden medført, at befolkningerne i landene bliver drevet på flugt. ISIL har systematisk begået massive overgreb, herunder massehenrettelser. FN's Sikkerhedsråd har siden 2014 i flere resolutioner fordømt ISIL, herunder terrorbevægelsens grove overgreb mod civile og alvorlige krænkelse af menneskerettighederne. Samtidig gør kamphandlingerne og ISIL's tilstedeværelse det vanskeligt for humanitære aktører at opnå adgang til de nødlidende i konfliktområderne. Der vurderes at være behov for yderligere støtte til Iraks kamp mod ISIL, herunder for, i overensstemmelse med princippet om

Responsibility to Protect, at bistå myndigheder i Irak med at beskytte civilbefolkningen mod alvorlige overgreb.

Der er enighed i koalitionen om, at den militære indsats mod ISIL skal intensiveres yderligere med henblik på at trænge terrorbevægelsen tilbage. Koalitionen har på den baggrund opgjort et militært behov for en række kapaciteter, herunder særligt støtte til luftangreb, kapaciteter til overvågning og efterretningsindhentning, specialoperationsstyrker, bidrag til kapacitetsopbygning af militære partnere, udstyr og ammunition til lokale styrker, medicinske faciliteter samt logistikstøtte. Hertil kommer et behov for yderligere bidrag til koalitionen civile indsatser, herunder minerydning, træning af politienheder og øvrige stabiliseringsindsatser.

Siden beslutningen om at udsende det supplerende danske bidrag i form af en mobil radar med dertilhørende personel, jf. folketingsbeslutning B 8 vedtaget 10. november 2015, har Danmark og en række øvrige koalitionslande modtaget en anmodning fra USA af 1. december 2015 om yderligere militære bidrag. Den amerikanske anmodning til Danmark fokuserede bl.a. på de bidrag, som nu foreslås udsendt. Herudover har også Frankrig – i forlængelse af terrorangrebet i Paris den 13. november 2015 – anmodet Danmark om at bidrage yderligere til koalitionen indsats samt til øvrige indsatser til imødegåelse af terrorisme i Mellemøsten og Afrika.

Det er regeringens målsætning, at Danmark skal yde en omfattende og samtænkt indsats i kampen mod ISIL i overensstemmelse med den internationale koalitions strategi. Den militære indsats mod ISIL er en nødvendig, men langt fra tilstrækkelig betingelse for, at kampen mod ISIL kan vindes, og den skal derfor suppleres af omfattende og langsigtede civile såvel som diplomatiske indsatser. Kun gennem en bredspektret og vedholdende indsats kan varig fred og stabilitet i regionen sikres. På denne baggrund vil de yderligere danske bidrag til den internationale indsats mod ISIL bestå af militære bidrag, samt en række planlagte civile bidrag.

De yderligere militære bidrag består af tre dele: Et F-16 kampflybidrag, et styrkebidrag omfattende specialoperationsstyrker og et C-130J transportflybidrag. Derudover vil der i forbindelse med etablering og hjemtagning af bidragene i regionen være behov for midlertidig udsendelse af yderligere personer til udpakning, opstilling og klargøring samt nedtagning af faciliteter mv., herunder etablering af kommu-

nikationsforbindelser. Alle tre bidrag vil indgå i koalitionen indsats mod ISIL i Irak og Syrien.

Kampflybidraget vil bestå af fire operative F-16 kampfly samt op til tre F-16 kampfly i logistisk reserve og vil omfatte op til ca. 110 personer, herunder bl.a. teknikere, logistikere, sikringsbidrag samt forbindelses- og stabsofficerer ved relevante hovedkvarterer. De danske fly vil kunne indsættes i det fulde spektrum af luftoperationer inden for irakisk og syrisk territorium, hvilket kan indebære deltagelse i såvel informationsindhentning som offensive luftoperationer. Kampflybidraget udsendes i op til ca. seks måneder til en base i regionen.

Styrkebidraget omfattende specialoperationsstyrker vil bestå af op til ca. 60 personer inklusiv nødvendige støttefunktioner, bl.a. logistik-, og sikringsbidrag, idet omfanget, opgaver og placering vil kunne variere som følge af udviklingen i koalitionen behov samt den nærmere afklaring af de konkrete opgaver. Opgaven ventes indledningsvis at omfatte træning og rådgivning samt støtte i form af informationsindhentning og påkaldelse af luftstøtte til irakiske og kurdiske styrker, idet disse vil kunne omfatte irakiske og kurdiske sikkerhedsstyrker, herunder også politi- og grænseenheder, samt lokale styrker, herunder stammeenheder. Udvalgelse af enhederne vil ske i samarbejde med koalitionen.

Styrkebidraget vil desuden kunne støtte koalitionen samlede specialoperationsopgaver i kampen mod ISIL i Irak og Syrien, herunder gennem selvstændig opgaveløsning i mere traditionelle specialoperationsstyrkeopgaver. Bliver der i Irak på et senere tidspunkt behov for deltagelse af styrkebidraget omfattende specialoperationsstyrker i andre opgavetyper end træning og rådgivning samt støtte i form af informationsindhentning og påkaldelse af luftstøtte, vil det ske på baggrund af samtykke fra de irakiske myndigheder og efter inddragelse af Folketinget. Der vil endvidere ske inddragelse af Folketinget, hvis det bliver aktuelt for styrkebidraget omfattende specialoperationsstyrker at deltage i opgaver i Syrien, eller hvis der sker væsentlige ændringer i forhold til opgaver eller samarbejdspartnere. Der henvises i øvrigt til beslutningsforslagets bilag 1.

Transportflybidraget vil bestå af et C-130J transportfly og vil omfatte op til ca. 60 personer, idet det præcise antal bl.a. vil afhænge af den konkrete placering og muligheden for at trække på eksisterende støttefunktioner mv. Bidraget vil primært skulle støtte koalitionen specialoperationsopgaver i Irak og Syrien, men vil også kunne støtte koalitionen mere generelt. Opgaverne vil bl.a. kunne omfatte almindelige lufttransportopgaver, nedkastning af forsyninger til styrker på jorden samt evakuering af syge og sårede. Transportflybidraget udsendes i op til ca. seks måneder og vil operere fra en base i regionen.

Endvidere udvides opgaverne for det eksisterende kapacitetsopbygningsbidrag, der er udsendt i medfør af folketingsbeslutning B 123 vedtaget 2. oktober 2014, så kapacitetsopbygningsbidraget fremover også kan træne lokale irakiske styrker, herunder stammeenheder, og kan støtte styrkebidraget omfattende specialoperationsstyrkers opgaveløsning uden for etablerede baser i Irak, herunder med eksempelvis overvågning med ubemandede fly og logistik. Opga-

ven for de danske stabsofficerer i koalitionen stabe udvides desuden til også at omfatte Syrien.

De danske militære bidrag vil være under operativ kontrol af koalitionen, men den danske forsvarschef bevarer fuld kommando.

Der er enighed i koalitionen om, at indsatsen mod ISIL ikke kun skal intensiveres militært, men også civilt. Som led i regeringens målsætning om at yde en bred og samtænkt indsats i kampen mod ISIL, ser regeringen løbende på hvilke nye tiltag, der kan tages fra dansk side og hvorvidt eksisterende tiltag kan udbygges.

Det folkeretlige grundlag for det danske militære bidrag er et samtykke fra Irak og retten til kollektivt selvforsvar af Irak mod ISIL i medfør af FN-pagtens artikel 51.

Den irakiske udenrigsminister har i brev af 25. juni 2014 til FN's generalsekretær understreget, at Irak står overfor en alvorlig trussel fra ISIL, herunder fra angreb udført af ISIL fra syrisk territorium. På den baggrund opfordrer Irak FN's medlemsstater til, efter nærmere aftale med den irakiske regering, at yde støtte til Irak med henblik på at bekæmpe ISIL og beskytte irakisk territorium og befolkning.

Under den internationale konference om fred og sikkerhed i Irak, der blev afholdt i Paris den 15. september 2014 med Irak og Frankrig som værter, gav de deltagende lande, herunder Danmark, deres tilsagn om at støtte den irakiske regering i kampen mod ISIL med alle nødvendige midler, herunder passende militær assistance. Landenes støtte skal ydes i overensstemmelse med Iraks behov og folkeretten.

I forlængelse heraf har den irakiske regering i et brev af 20. september 2014 til FN's Sikkerhedsråd anmodet om og givet sit udtrykkelige samtykke til, at USA leder den internationale indsats med henblik på at rette angreb mod ISIL's tilholdssteder for at fjerne den aktuelle trussel mod Irak, beskytte den irakiske befolkning samt udruste de irakiske styrker til at genvinde kontrollen med Iraks grænser. I brevet understreger Irak, at ISIL har etableret et fristed uden for Iraks grænser, der udgør en direkte trussel mod den irakiske befolknings sikkerhed og irakisk territorium. Ved etablering af dette fristed har ISIL sikret sig evnen til at træne, planlægge, finansiere og udføre terrorhandlinger mod Irak. Tilstedeværelsen af dette fristed har gjort det umuligt for Irak at forsvare sine grænser og eksponerer den irakiske befolkning for terrorangreb.

FN's Sikkerhedsråd har i resolution 2249 vedtaget 20. november 2015 fastslået, at ISIL udgør en global og hidtil uset trussel mod international fred og sikkerhed, samt at ISIL har evne til og intention om at udføre yderligere terrorangreb. I resolutionen har FN's Sikkerhedsråd noteret sig brevene af 25. juni 2014 og 20. september 2014 fra de irakiske myndigheder og opfordret medlemsstaterne til at iværksætte tiltag med henblik på at forhindre og standse terrorangreb udført af ISIL samt at udrydde fristeder etableret af ISIL i væsentlige dele af Irak og Syrien. FN's Sikkerhedsråd har gentaget opfordringen i resolution 2254 vedtaget 18. december 2015.

Som beskrevet har Danmark den 1. december 2015 modtaget anmodning om yderligere bidrag til den internationale indsats. På den baggrund har Danmark, med forbehold for

parlamentarisk godkendelse, tilbudt Irak yderligere dansk assistance, som beskrevet ovenfor. Fra irakisk side har man hilst den tilbudte danske militære assistance velkommen.

Bliver der i Irak på et senere tidspunkt behov for deltagelse af et styrkebidrag omfattende specialoperationsstyrker i andre opgavetyper end træning og rådgivning samt støtte i form af informationsindhentning og påkaldelse af luftstøtte, vil det ske på baggrund af samtykke fra de irakiske myndigheder.

Karakteren og omfanget af Danmarks samlede aktive militære deltagelse i den internationale koalition til støtte for Irak betyder, at Danmark fortsat er part i den væbnede konflikt mod ISIL.

Det danske bidrag vil være undergivet folkeretten, herunder den humanitære folkeret.

Regeringen vil løbende vurdere det danske bidrags sammensætning med henblik på at sikre en effektiv opgaveløsning. Såfremt det skulle vise sig hensigtsmæssigt at justere eller forlænge bidraget væsentligt, eller såfremt der skulle ske en væsentlig ændring i forhold til de beskrevne opgaver, vil regeringen rådføre sig med Det Udenrigspolitiske Nævn herom eller om nødvendigt på ny forelægge sagen for Folketinget.

Idet jeg i øvrigt henviser til beslutningsforslaget og de ledsagende bemærkninger, skal jeg hermed anbefale beslutningsforslaget til det Høje Tings velvillige behandling.